

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/120/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613219417
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6613219417.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu D. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., M. XX, právne zastúpeného JUDr. Jánom Krnáčom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Zvolen, Námestie SNP č. 70/36, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/72/2013-237 zo dňa 15. 01. 2018, takto

rozhodol:

I. Výrok rozsudku okresného súdu, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sumu 1.864,92 € v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok II.); potvrdzuje.

II. Výrok rozsudku okresného súdu, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol (výrok III.) mení tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1.864,92 € počnúc dňom 16. 03. 2013 až do zaplatenia a vo zvyšku nad priznaný úrok z omeškania rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

III. Výrok rozsudku okresného súdu o náhrade trov konania v konaní o náhradu škody mení tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 26 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

IV. Výrok rozsudku okresného súdu o náhrade trov konania v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy mení tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

V. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.864,92 € v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a vo zvyšku žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania týkajúcej sa náhrady škody v rozsahu 25,76 %, a v poradí posledným výrokom rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15,28 % voči žalovanej.

2. Okresný súd uložil povinnosť na plnenie žalovanej titulom náhrady škody spôsobenej orgánom verejnej moci aplikujúc ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej v texte „zákon č. 514/2003 Z. z.“).

3. Žalobca v konaní tvrdil, že škoda a nemajetková ujma mu vznikli v dôsledku nezákonného obvinenia jeho osoby a nezákonného vedenia trestného stíhania voči jeho osobe Úradom justičnej a kriminálnej polície OR PZ Lučenec pod ČVS: ORP-688/OBK-LC-2006, a to pre trestné činy porušovania domovej slobody a ublíženia na zdraví. Trestné stíhanie považoval za nezákonné z dôvodu, že v konečnom dôsledku bolo trestné stíhanie skončené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2To/22/2012, ktorým bol spod obžaloby oslobodený. Domáhal sa tak náhrady škody vo výške 909,50 €, ktorú zaplatil za právne zastupovanie v trestnom konaní a súčasne sa domáhal i náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- € s odôvodnením, že obvinenie a následne nezákonné trestné stíhanie malo vplyv na jeho zdravotný stav, psychiku, rodinné vzťahy a vzťahy priateľov a známych.

4. Okresný súd v poradí prvým rozhodnutím č. k. 7C/72/2013-157 zo dňa 13. 02. 2015 žalobe vyhovel len čiastočne, keď uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 572,31 € s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 16. 03. 2013 až do zaplatenia titulom náhrady škody a v prevyšujúcej časti nároku na náhradu škody, ako aj zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy, žalobu zamietol.

5. Vyššie uvedený rozsudok okresného súdu bol napadnutý odvolaním žalobcu, na základe ktorého Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 16Co/41/2016-193 zo dňa 13. 10. 2016 rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti o zaplatenie náhrady škody zamietol, potvrdil a vo výroku, ktorým zamietol žalobu v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 15.000,- € s príslušenstvom a v závislých výrokoch o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 572,31 € s príslušenstvom, zostal nedotknutý.

6. V poradí prvé rozhodnutie okresného súdu, v rozsahu žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy, považoval odvolací súd z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu ako rozhodnutie predčasné. Okresný súd sa nezaoberal námietkami žalovanej, že žalobca bol v minulosti, a to aj v období, kedy bolo vedené trestné stíhanie voči nemu vo veci vedenej pred Okresným súdom Zvolen sp. zn. 3T/60/2009, (v ktorom bol spod obžaloby oslobodený), trestne stíhaný aj v iných trestných veciach. Odvolací súd uložil okresnému súdu oboznámiť sa s trestným stíhaním žalobcu aj v iných trestných veciach v súvislosti so skutkovou otázkou príčinnej súvislosti ako predpokladu vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Právne závery okresného súdu vo vzťahu k nároku žalobcu nepovažoval odvolací súd za súladné s judikatúrou a súdnou praxou všeobecných súdov. Následne bolo okresnému súdu vytknuté, že sa nezaoberal ani posúdením osoby žalobcu, jeho doterajším životom, spoločenským a pracovným postavením a ani sa dôsledne nezaoberal preukázaním tvrdenej ujmy závažnosťou následkov, ktoré mali žalobcovi vzniknúť v súkromnom, ako aj v spoločenskom uplatnení.

7. Okresný súd následne v poradí druhým rozsudkom zo dňa 15. 01. 2018 (č.l. 237 spisu) konajúc už len o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.864,92 € a vo zvyšku žalobu zamietol.

8. Okresný súd založil v poradí druhé napadnuté rozhodnutie na tom skutkovom a právnom základe, že žalobca bol v trestnom konaní oslobodený spod žaloby, nakoľko skutok nie je trestným činom, v dôsledku čoho žalovaná zodpovedá v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. za škodu vzniknutú žalobcovi. Uvedenú zodpovednosť poňal ako objektívnu, ktorej sa štát nemôže zbaviť. Následne mal za preukázané, že na strane žalobcu došlo k ujme v dôsledku toho, že sa musel podrobovať po dobu sedem rokov úkonom trestného konania a žiť v stave právnej neistoty a ohrozenia z prípadného potrestania. Žalobca prežíval pocity nervozity a nepríjemné poznámky svojho okolia a svojich kamarátov. Len samotné konštatovanie porušenia práva nebolo podľa okresného súdu dostatočným zadostučinením, preto má podľa neho nárok na náhradu za ujmu spôsobenú poškodením jeho občianskej cti a zásahom do jeho psychickej integrity. Okresný súd zohľadnil aj dôsledky iných trestných konaní, ktoré boli vedené voči žalobcovi v rozhodnom období, ktoré sa s trestným konaním, ktoré bolo ukončené jeho oslobodením spod obžaloby, prelínali. Na základe tejto skutočnosti priznal žalobcovi nárok vo výške 1.864,92 €, keď prihladol pri určení výšky nemajetkovej ujmy aj na okolnosti, za ktorých došlo ku skutku, ktorý následne nebol považovaný odvolacím súdom za trestný čin a táto skutočnosť bola i dôvodom pre oslobodenie žalobcu

spod obžaloby. V súlade s princípom právnej istoty zároveň porovnal priznanie výšky nemajetkovej ujmy žalobcovi s priznaním tohto nároku už právoplatným rozhodnutím jeho otcovi za rovnaké trestné stíhanie. Voči žalobcovi a jeho otcovi D. D. (a súčasne H. D. - bratovi žalobcu) bolo začaté trestné stíhanie ako obvinených za spolupáchateľstvo trestného činu porušovania domovej slobody a žalobcu zvlášť ako obvineného za trestný čin ublíženia na zdraví. Prihliadol však, i keď išlo o rovnaké trestné stíhanie na odlišné okolnosti spočívajúce v osobe žalobcu v porovnaní s jeho otcom, ktorý mal povest' bezúhonného človeka ako aj skutky, ktoré im boli kladené za vinu. Okresný súd doplnil, že pokiaľ žalobca poukazoval na úbytok dodávok v súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou, nedošlo k nemu len a bezprostredne v dôsledku nezákonne vedeného trestného stíhania, ale najmä v súvislosti s trestnou činnosťou, ktorej sa žalobca dopúšťal v iných trestných veciach týkajúcich sa jeho obchodno-závazkových vzťahov (úverový podvod a sprenevera). Pokiaľ ide o osobu žalobcu musel pociťovať psychické pnutie aj z toho, že spáchal aj iné úmyselné trestné činy, v ktorých mu hrozil trest odňatia slobody, čo aj vyústilo do výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na tieto okolnosti preto priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v nepomerne nižšej výške, než bola právoplatným rozhodnutím súdu priznaná jeho otcovi a žalobu nad sumu 1 864,92 € zamietol.

9. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP s odôvodnením, že žalobca bol v konaní čiastočne úspešný. Pokiaľ ide o náhradu škody, poukázal na svoje v poradí prvé rozhodnutie, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada škody vo výške 572,31 € a vo zvyšku bola žaloba zamietnutá s tým, že v tomto rozsahu bolo rozhodnutie potvrdené odvolacím súdom. Okresný súd k sume 572,31 €, ktorá suma bola priznaná žalobcovi ako náhrada škody, pripočítal i vyčíslené úroky z omeškania z istiny 572,31 € od 16. 03. 2013 až do dátumu rozhodnutia 15. 01. 2018 a na základe toho prepočítal úspech a neúspech žalobcu, ktorý v konečnom dôsledku bol úspešný, a to v rozsahu 25,76 %. V takomto rozsahu žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v konaní o náhradu škody priznal. Pokiaľ ide o náhradu trov konania v súvislosti s konaním o zaplatenie nemajetkovej ujmy, pri výpočte vychádzal okresný súd z toho, že základ odškodnenia nemajetkovej ujmy vychádzal z úvahy súdu. Žalobca požadoval pôvodne priznať sumu 15.000,- €, avšak aj s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 15. 03. 2013 až do zaplatenia. Opätovne posúdil úspech a neúspech žalobcu, ktorý v celkovom rozsahu vyhodnotil v prospech žalobcu vo výške 15,28 %.

10. Proti v poradí druhému rozsudku okresného súdu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ako aj žalovaná.

11. Žalobca napadol rozsudok okresného súdu v rozsahu, v ktorom súd žalobu vo zvyšku zamietol (výrok III.), ako aj voči jeho rozhodnutiu o náhrade trov konania (výroky I. a IV.). Poukázal na to, že okresný súd vo svojom prístupe pri posudzovaní nezákonnosti obvinenia a trestného stíhania síce nepresne označil základné rozhodnutie, od ktorého sa odvíja nezákonnosť obvinenia a trestného stíhania, avšak inak základ nároku súd určil správne. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, súd pri jej ustálení ako najvýznamnejšie kritérium preferoval dĺžku trestného stíhania, od trvania ktorej odstupňoval jeho odškodnenie. Má za to, že okrem neprimerane dlhej doby nezákonného trestného stíhania bolo na mieste zohľadniť aj ďalšie okolnosti prípadu, ako napr. prenesenie vyšetrovania mimo miestnej príslušnosti orgánov činných v trestnom konaní, zásahy do viacerých sfér jeho života, zásahy a obmedzenia v do jeho základných slobôd a ľudských práv a pod.. Východiskom ním uplatnených nárokov bola skutočnosť, že nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a následné trestné stíhanie spoluzahrňujúce všetky trestno-procesné úkony u neho spôsobilo vznik ujmy značného rozsahu, pri ktorej konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Tento záver podľa neho vyplýva zo samotnej povahy priebehu a rozsahu trestného stíhania a druhu obvinenia, ktoré sa ukázalo ako nezákonné a nedôvodné. Jeho argumentácia sa opiera o objektívne hľadisko - ujmu spôsobenú nezákonným trestným stíhaním pre závažné trestné činy, za ktorých spáchanie mu hrozil trest odňatia slobody na dobu až 5 rokov. Na jeho strane preto došlo k narušeniu jeho psychiky, k pocitom nespravodlivosti, krivdy a nedôvery, nakoľko pred vznesením obvinenia bol osobou žijúcou usporiadaným spôsobom života v meste, v ktorom ho poznalo značné množstvo obyvateľov. V konečnom dôsledku sa bremena podozrivej, násilnej a konfliktnnej osoby nezabavil a uvedené malo negatívny vplyv i na jeho osobný život. Doplnil, že v súvislosti s uvedeným trestným stíhaním utrpela jeho povest' a meno, súčasne sa mu po začatí trestného stíhania výrazne zmenil život zo strany okolia, priateľov, známych, či tretích osôb, bol vystavený negatívnym vyjadreniam a prejavom, pričom sa jeho okolie k nemu začalo správať so zvýšenou opatrnosťou, s odstupom, či opovrhovaním. Procesným špecifikom uvedeného nezákonného trestného stíhania boli aj okolnosti, keď orgány činné

v trestnom konaní predmetnú vec vyšetrovali neúmerne a neprimerane dlho, pre nečinnosť a prietahy v konaní došlo dokonca k presunutiu veci z miestne príslušného vyšetrovateľa inému vyšetrovateľovi a napriek tomu zo strany štátu, či zo strany žiadneho štátneho orgánu sa mu dosiaľ nedostalo žiadneho zadosťučinenia, či ospravedlnenia.

12. Žalobca následne namietal nesprávne rozhodnutie okresného súdu o úroku z omeškania, v ktorom rozsahu bol jeho nárok zamietnutý. Poukázal na ust. § 15 a 16 zák. č. 514/2003 Z. z., ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/56/2017 a stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky Cpjn 206/2010.

13. Žalobca v odvolaní namietal aj rozhodnutie okresného súdu o náhrade trov konania, ktoré okresný súd rozdelil na dve časti, keď náhradu trov konania vo vzťahu k nároku na náhradu škody posudzoval samostatne a zvlášť posudzoval náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy, pričom v oboch prípadoch v rámci posúdenia pomeru úspechu strán v konaní zahrnul aj otázku úroku z omeškania. Nesprávnosť výrokov o náhrade trov konania napádaného rozsudku odôvodnil hlavne nesprávnym posúdením otázky úspechu strán vo veci, od ktorého sa odvíja aj posudzovanie otázky ich náhrady. V súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy mal za to, že ak je žalobou priznaná výška plnenia založená na úvahe súdu, je nevyhnutné považovať ho za plne procesne úspešného, preto aj ustanovenia §§ 255 a nasl. CSP je potrebné vykladať extenzívnejšie vo vzájomných súvislostiach, aplikujúc všetky na vec vzťahujúce sa druhy výkladov. Žalobca sa tak domáha pri náležitej interpretácii ust. § 255 ods. 1 a 2 CSP priznania plnej náhrady trov konania.

14. Pri posudzovaní otázky náhrady trov konania vo vzťahu k nároku na náhradu škody titulom nákladov spojených s obhajobou v nezákonnom trestnom stíhaní postupoval okresný súd podľa žalobcu nesprávne preto, že ako začiatok nezákonného trestného konania ustálil obžalobu prokurátora a nie uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia. Nesprávnosť v právnom posúdení sa týka aj posudzovania druhu a účelnosti jednotlivých úkonov právnej pomoci v rámci obhajoby v nezákonnom trestnom konaní, z čoho možno vyvodíť, že aj pri posudzovaní otázky rozsahu úkonov právnej pomoci a služby za obhajobu žalobcu v nezákonnom trestnom konaní, súd aplikoval vlastnú úvahu, a preto mu patrí náhrada trov konania v celom rozsahu. Spochybnil tak procesný postup súdu, v dôsledku ktorého došlo k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom, nakoľko vo veci konajúci súd z procesného hľadiska postupoval nepredvídateľne, postup a rozhodnutie nekorešponduje procesnej právnej úprave.

15. Na záver žalobca namietal, že okresný súd nepostupoval v zmysle § 181 ods. 1, 2 CSP a v nedodržaní postupu vzhľadom na procesnú nesprávnosť, vadu, ktorá so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci viedla k zmareniu účelu sledovaného týmto zákonným ustanovením. Navrhol, aby odvolací súd v celom rozsahu vyhovel opravnému prostriedku - odvolaniu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby uvedený napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v intenciách žaloby, nárok titulom úroku z omeškania z náhrady škody uplatnenej a priznanej žalobcovi, ako aj nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

16. Proti v poradí druhému rozsudku okresného súdu podala odvolanie aj žalovaná, a to proti výrokom, ktorým okresný súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1.864,92 €, ako aj náhradu trov konania v rozsahu 15,28 % . Odvolanie podala žalovaná z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“). Poukázala hlavne na skutočnosť, že ani jeden z orgánov verejnej moci nevydali nezákonné rozhodnutie, resp. že by nesprávne úradne postupovali. Došlo k situácii, ktorá sa v trestnom konaní bežne stáva a ktorú Trestný poriadok vo svojich ustanoveniach výslovne pripúšťa a upravuje, t. j. že trestné konanie až v štádiu konania pred súdom bolo ukončené inak, než odsúdením obžalovaného. Zdôraznila, že konštrukcia, podľa ktorej je nezákonné uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia s poukazom na to, že počas trestného konania bol žalobca spod obžaloby súdom oslobodený a vzhľadom na toto oslobodenie je tak uznesenie o vznesení obvinenia nezákonným rozhodnutím, nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.. Poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 163/2013-50 zo dňa 13. 11. 2013 a v tejto súvislosti uviedla, že vznesenie obvinenia pre trestný čin konkrétnej osobe nie je rozhodnutím o vine, ale opatrenie smerujúce k tomu, aby orgány činné v priebehu trestného konania zistili skutkový stav. Ak by zákonodarca mal v úmysle odškodniť aj osoby, voči ktorým bolo „len“ vznesené obvinenie a

následne v trestnom konaní boli spod obžaloby oslobodení, upravil by to obdobne, ako je to upravené v § 8 ods. 5 písm. b/ tohto zákona. Z toho, že zákonodarca upravil prípady odškodnenia spôsobom uvedeným v § 8 zák. č. 514/2003 Z. z., teda ich konkretizuje, má za to, že úmyslom bolo práve špecifikovať len také situácie, kedy vedenie trestného stíhania malo na osobu obvineného konkrétne nepriaznivé následky (väzba), ktoré zákonodarca považuje za dôvody hodné odškodnenia. Uznala, že i keď rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti, a teda aj zákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, nemožno paušálne považovať za nezákonné každé vznesenie obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatný rozsudok, ale v každej trestnej veci je potrebné s prihliadnutím na konkrétne okolnosti daného prípadu pozorne zvážiť aj priebeh trestného stíhania z hľadiska vývoja dôkaznej situácie, ako aj základných zásad trestného konania. Súhlasila s názorom súdu, že žalobca v čase trestného stíhania nebol bezúhonným občanom, pričom poukázala na iné trestné stíhania voči nemu v tom čase vedené - právoplatne skončené odsúdením žalobcu.

17. Žalovaná sa nestotožnila sa s tým, že súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy, je názoru, že žalobcovi nárok na škodu nevznikol vôbec. Je totiž podľa nej nepravdepodobné, že by práve trestné stíhanie, ktoré je predmetom tohto konania narušilo dobré meno a povesť žalobcu vzhľadom na iné trestné konania voči nemu vedené. Žalobca nepreukázal svoje tvrdenia, že v dôsledku obvinenia bol zasiahnutý vo všetkých sférach života, ktoré vplývalo na jeho zdravotný stav, psychiku a rodinné vzťahy. Nebolo preukázané, že by existovala príčinná súvislosť medzi trestným stíhaním a tvrdými následkami v živote žalobcu. Oslobodenie spod obžaloby je dostatočným satisfakčným prostriedkom a priznaná nemajetková ujma nie je dôvodná. Navrhla, aby odvolací súd postupom podľa § 390 CSP rozhodol vo veci sám, a to tak, že žalobu zamietne.

18. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej poukázal na podrobné stanovisko v rámci svojho odvolania, na ňom v celom rozsahu zotrval a odkázal naň.

19. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu a žalovanej a viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP na pojednávaní dňa 30. 05. 2019 rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sumu 1.864,92 € v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok II.) podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

20. Odvolací súd v prejednávanej veci nariadil pojednávanie v zmysle § 385 ods. 1 CSP, nakoľko mal za to, že je potrebné zopakovať dokazovanie vykonané okresným súdom. Keďže odvolací súd preskúmava správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, nielen po stránke právnej, ale i po stránke skutkovej, musí mať možnosť sám dokazovanie zopakovať, ako i doplniť. Zmysel dokazovania v odvolacom konaní je daný charakterom preskúmacieho odvolacieho konania, keď odvolací súd ako súd apelačný je zároveň súdom skutkovým. Právo odvolacieho súdu vykonávať dokazovanie slúži odvolaciemu súdu na to, aby mohol preveriť správnosť skutkových zistení a skutkového záveru súdu prvej inštancie. Odvolací súd tak svojou činnosťou nadväzuje na konanie pred súdom prvej inštancie a v prípade, že opakuje, alebo dopĺňa dokazovanie nie je viazaný skutkovým stavom zisteným prvoinštančným súdom a môže sám zistiť skutkový podklad pre svoje rozhodnutie. Odvolací súd je pri svojom rozhodovaní vždy povinný vychádzať z dvoch typov poznatkov, a to jednak z poznatkov skutkových a jednak z poznatkov právnych. Obidva sú pre rozhodnutie odvolacieho súdu rovnako podstatné a možnú chybu prvoinštančného súdu v skutkových zisteniach a úvahách, alebo v nekorektnosti právneho vyhodnotenia situácie vo väčšine prípadov je možné napraviť práve odvolacím súdom na nariadenom pojednávaní. Táto povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. Takisto v prípade, že súd prvej inštancie dôkaz síce vykonal, avšak ho nehodnotil napr. preto, že skutočnosti z neho vyplývajúce nepovažoval za relevantné, a teda z neho nevyvodil žiadne skutkové zistenia, nemôže odvolací súd tento dôkaz využiť, pokiaľ ho nevykoná znovu rovnakým spôsobom sám. Odvolací súd musí zopakovať aj dôkazy súdom prvej inštancie opomenuté, ak sa súd prvej inštancie dopustil pochybenia pri hodnotení dôkazov podľa zásad uvedených v § 191 CSP, ak v určitej skutočnosti vykonal síce niekoľko dôkazov, avšak hodnotil iba niektoré z nich a ostatné opomenul a nevysporiadal sa s nimi, potom je odvolací súd povinný tieto dôkazy opomenuté prvoinštančným súdom vykonať sám. Ak by sa odvolací súd odchyľil od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez toho, aby rešpektoval povinnosť opakovania alebo doplnenia dokazovania, zasiahol by do ústavne zaručeného práva strany na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR.

21. Okresný súd svojím prvým rozsudkom zo dňa 13. 02. 2015 vyhovel žalobe v časti 572,31 € s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 16. 03. 2013 až do zaplatenia v konaní o náhradu škody a vo zvyšku žalobu vrátane konania o náhrade nemajetkovej ujmy zamietol. Rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici ako súdu odvolacieho, bol rozsudok okresného súdu rozsudkom č. k. 16Co/41/2016-193 potvrdený vo výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti o zaplatenie náhrady škody zamietol a vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 572,31 € s príslušenstvom, zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý. Odvolací súd však zrušil žalobu v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 15.000,- € s príslušenstvom a vo výrokoch o náhrade trov konania a v tomto rozsahu vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie za účelom nanovo posúdiť nemajetkovú ujmu v nadväznosti na intenzitu zásahu v dôsledku trestného stíhania a nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcovi vznikla výlučne v dôsledku postupu žalovanej v trestnom konaní, v ktorom bol oslobodený, ako aj v súvislosti s existenciou príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním a tvrdenými následkami v živote žalobcu s povinnosťou súdu pripojiť si trestné spisy týkajúce sa všetkých trestných konaní vedených proti žalobcovi v posudzovanom čase.

22. Okresný súd po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu pripojil spisy vedené Okresným súdom Zvolen č. k. 3T/60/2009, 3T/201/2007, 4T/1/20017, 5T/2/2009, 1T/140/2009 a po výsluchu svedkov D. D. st. (otca žalobcu), I. D. (manželky žalobcu) dospel k záveru, že nárok žalobcu je daný.

23. Odvolací súd skutkové a právne závery okresného súdu dopĺňa a konkretizuje v tom, že je nutné považovať práve uznesenie, ktorým bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi, a to uznesenie OR PZ Lučenec zo dňa 30. 11. 2006 (č. I. 9 spisu) za nezákonné. Nebolo sporné, že Slovenská republika, v mene ktorej konala Generálna prokuratúra SR zamietla sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 30. 06. 2011 a podala obžalobu v trestnom konaní, v ktorom bol následne žalobca spod obžaloby oslobodený.

24. Súdna prax dospela k záveru, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má rovnaké dôsledky, ako zrušenie tohto uznesenia pre nezákonnosť, aj zastavenie trestného stíhania a rovnaké následky vo vzťahu k nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia pripísala súdna prax aj oslobodeniu spod obžaloby (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/194/2010, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/145/2011, 4Cdo/66/2018, 7MCdo/27/2012, 4MCdo/15/2009, 7Cdo/87/2012). Opätovne je nevyhnutné zdôrazniť to, že zodpovednosť štátu je koncipovaná ako objektívna, teda bez ohľadu na akékoľvek zavinenie. V tejto súvislosti preto platí, že ústavno-právny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, treba hľadať v ust. § 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj vo všeobecnej rovine, predovšetkým v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti za škodu teda naozaj zodpovedá to, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania nie je to, že trestné stíhanie prebiehalo zákonne, ale to, aký je neskorší výsledok trestného konania. Uvedeným sa zaoberal aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/183/2009. V dôsledku toho je nedôvodná námietka žalovanej, ktorá naďalej trvá na tom, že postup orgánov činných v trestnom konaní bol zákonným, a teda nárok žalobcu nie je daný. Ani okolnosť, že v rozhodnutí krajského súdu, ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený, bolo konštatované, že skutok nie je trestným činom a bolo vo vzťahu k tomu konštatované, že by prípadne mohlo ísť o priestupok, nemá žiaden vplyv na objektívnu zodpovednosť štátu.

25. Nedôvodnou bola i námietka žalovanej vo vzťahu k tomu, že na strane žalobcu nedošlo k žiadnemu zásahu do jeho práv a k ujme, ktorá by bola dôsledkom trestného stíhania, ktoré bolo skončené tým, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Škodou je vo všeobecnosti akákoľvek ujma v majetkovej sfére poškodeného, resp. nemajetkovou ujmu je vo všeobecnosti ujma v nemajetkovej sfére poškodeného vyjadriteľná v peniazoch a napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, a v prípade nemajetkovej ujmy za predpokladu, že ju nemožno uspokojiť inak. V konaní bolo jednoznačne preukázané výpovedami svedkov, výpovedou samotného poškodeného, teda žalobcu, že nezákonným stíhaním vedeným voči nemu na základe uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 30. 06. 2011 došlo k zásahu do jeho práv ako jednotlivca, fyzickej osoby, ak bolo proti nemu vedené na základe nezákonného rozhodnutia trestné stíhanie v trvaní sedem rokov, neprimerane dlhú dobu, počas ktorých rokov znášal úkony orgánov činných v trestnom konaní, a to aj v rámci výkonu trestu odňatia slobody (výkon eskorty a pod.),

nevynímajúc zásah do osobnej integrity, pocity neistoty a obavy z predĺženia výkonu trestu odňatia slobody. Tento záver vyplýva zo samotnej povahy priebehu a rozsahu trestného stíhania a druhu obvinenia, ktoré sa ukázalo ako nezákonné a nedôvodné.

26. K spôsobeniu škody - zásahu do práv žalobcu ako poškodeného dochádza v tomto prípade tým, že došlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia orgánom činným v trestnom konaní, a to dňa 30. 06. 2011, po vydaní ktorého prokurátor nevyužil svoju kompetenciu, trestné stíhanie nepostúpil na priestupkové konanie, teda osvojil si závery nezákonného rozhodnutia a podal na jeho základe obžalobu. Uvedené zodpovedá i tej skutočnosti, že Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý rozsudkom č. k. 2To/22/2012 zo dňa 08. 03. 2012 oslobodil žalobcu (obžalovaného) spod obžaloby z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, vyhodnotil jeho závažnosť tak, že sa nejedná o trestný čin, ale by sa mohlo jednať o priestupok, ktorý však vzhľadom na odstup času nebolo možné postúpiť príslušnému orgánu na prejednanie.

27. Okresný, ani odvolací súd v žiadnom prípade nekonštatoval, že by postup Generálnej prokuratúry SR bol v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku, či Trestného zákona a v tomto rozsahu nezákonným, avšak tak, ako opakovane odvolací súd zdôrazňuje, rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

28. Odvolací súd teda uzatvára, že nárok žalobcu na náhradu škody je daný, boli kumulatívne splnené predpoklady zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z., a to nezákonné rozhodnutie - uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 30. 11. 2006, na základe ktorého následne po podaní obžaloby bolo vedené nezákonné trestné konanie pred Okresným súdom Zvolen sp. zn. 3T/60/2009, vznik škody na strane žalobcu pozostávajúcej z účelne vyplatených trov advokátovi v trestnom konaní (ktorá otázka je už t. č. právoplatne vyriešená), ako aj zásah do života žalobcu v dôsledku nezákonného trestného stíhania, ktorý sa musel po dobu takmer sedem rokov trestného stíhania podrobovať úkonom orgánov činných v trestnom konaní a žiť v stave právnej neistoty, či nebude musieť znášať ohrozenie z prípadného ďalšieho potrestania. Uvedený stav neistoty sa prejavil na žalobcovi tak, že tento prežíval pocity nervozity, musel znášať aj nepríjemné poznámky svojho okolia a svojich kamarátov, keď došlo súčasne k zásahom do jeho psychickej integrity. V rámci odvolacieho konania po oboznámení sa so spismi vedenými na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 3T/201/2007, 4T/1/2007, 5T/2/2009, 1T/140/2009 a 3T/60/2009, ktoré trestné konania boli čiastočne vedené i počas trestného stíhania, v ktorom bol v konečnom dôsledku žalobca spod obžaloby oslobodený, odvolací súd dospel k záveru, že všetky ostatné trestné konania vedené proti žalobcovi bolo možné diferencovať (odčleniť) od ostatných trestných konaní tým, že ostatné trestné stíhanie boli vždy začaté a vedené voči žalobcovi za skutok, ktorého sa žalobca skutočne dopustil, a ktoré trestné stíhanie nevnímal ako skrivodlivosť, byť si vedomý toho, čo urobil. Naopak v trestnom stíhaní, v ktorom bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený, strácal dôveru v spravodlivosť, vedel, že skutok, ktorý mu je kladený za vinu nespáchal, dlhodobo frustrovaný vedením tohto konania. Je nutné zohľadniť aj odlíšenie iných trestných konaní v súvislosti s charakterom páchania tejto trestnej činnosti. V prípade ostatných trestných stíhaní, ich vedenie žalobca akceptoval a tieto boli vedené v súvislosti s jeho záväzkovo-obchodnými vzťahmi, nešlo o násilnú trestnú činnosť.

29. Odvolací súd preto uzatvára, že pokiaľ bolo voči žalobcovi nezákonne vedené trestné stíhanie po neprimerane dlhú dobu sedem rokov, nemožno uvedené vnímať inak, ako zásah do základných práv a slobôd poškodeného, najmä v obmedzení jeho súkromia tým, že sa musel podrobovať úkonom orgánov činných v trestnom konaní. Špecifikom tohto prípadu je, že trestné stíhanie, ktoré bolo nezákonné, trvalo sedem rokov a uvedená dĺžka konania bola závažným kritériom pre posúdenie zásahu do základných práv žalobcu. Žalobca od počiatku tvrdil, že sa uvedeného skutku, ktorý mu bol kladený za vinu nedopustil, v dôsledku trestného stíhania hľadal pomoc u psychológa, trpel traumou, nakoľko v dôsledku toho, ak by bol odsúdený aj v konaní, v ktorom bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený, hrozil mu trest s trestnou sadzbou až do 5 rokov. Je teda objektívne dané, že každý iný človek, ktorý by znášal trestné stíhanie v takejto dĺžke, by uvedené považoval za zásah do základných práv a slobôd. Bolo preukázané, že v čase, kedy sa žalobca nepodroboval výkonu trestu odňatia slobody bol vystavený negatívnym reakciám okolia v meste, v rodine, trpel prejavmi úzkosti a pocitmi nespravodlivosti. Je nesporné, tak ako konštatuje aj súd prvej inštancie, že v danom prípade trestné konanie proti žalobcovi trvalo po dlhú dobu, pričom bolo preukázané, že takto dlhotrvajúce trestné konanie pôsobilo nielen na samotného žalobcu, ale aj príslušníkov jeho rodiny. Ich bezprostrednými výpoveďami bolo preukázané, akým spôsobom sa takéto konanie, ktoré sa dotklo žalobcu, podpísalo na jeho psychickom stave.

Uvedené okolnosti a dĺžku ich vplyvu môžu posúdiť len bezprostredne príslušníci jeho rodiny, ktorí v konaní boli vypočutí ako svedkovia.

30. Z obsahu spisov Okresného súdu Zvolen uvedených vyššie bolo preukázané, že v iných trestných konaniach bol žalobca uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Zvolen dňa 05. 05. 2008 pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona za to, že v úmysle získať finančné prostriedky podvodným konaním na základe predchádzajúcej ústnej dohody prevzal od tretej osoby finančnú zálohu za materiál a zaviazal sa vyrobiť, dodať a zmontovať vstavanú skriňu, pričom v určenom termíne aj napriek opakovaným výzvam nezabezpečil dodanie predmetného tovaru, teda uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku malú škodu (spis Okresného súdu Zvolen 3T/201/2007). V konaní vedenom Okresným súdom Zvolen č.k. 4T/1/2007 bol žalobca uznaný za vinného, nakoľko spáchal prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. V konaní vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 5T/2/2009 bol žalobca uznaný vinným za to, že spáchal trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1, 3 Trestného zákona a v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/140/2009 bol uznaný vinným za skutok, že spáchal prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 2 Trestného zákona a prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona. Aj z uvedeného teda vyplýva, že ostatné trestné stíhania, ktoré boli vedené v rozhodnom období neboli násilného trestného charakteru, teda že by sa žalobca dopúšťal násilnej trestnej činnosti tak, ako mu to bolo kladené za vinu práve z trestnom konaní, v ktorom bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený a v ktorom od počiatku tvrdil, že sa trestného činu tak, ako bol vymedzený v obžalobe nedopustil. Pokiaľ ide o ostatnú trestnú činnosť, táto súvisela s jeho podnikateľskou činnosťou a snahou získať finančné prostriedky, keď k týmto skutkom, ktoré mu boli kladené za vinu sa priznal a bol si vedomý, že sa ich dopustil a znášal za ne aj štátom, resp. súdom uložený trest.

31. Žalobca v konaní preukázal, akým spôsobom, rozsahom a intenzitou zasiahlo obvinenie a trestné konanie do všetkých sfér jeho života a poškodilo ho do takej miery, že u neho nastali vážne následky a problémy spojené s narušením psychiky, pocitmi nespravodlivosti, krivdy, či nedôvery, keď žalobca sa bremena podozrivej násilnej a konfliktnej osoby nezbavil, po celú dobu vedenia trestného stíhania u neho prevažoval pocit poníženia, pretože nevedel reagovať a vnútorne sa vyrovnávať so vzniknutou situáciou so vznesením obvinenia a pod. Rovnako v tomto období s ním eliminovali a obmedzili kontakt aj jeho priatelia a kamaráti, nakoľko žalobca bol jedným z vedúcich futbalového klubu, ktorý stál pri jeho zrode. Rovnako sa na osobu žalobcu pozerali aj jeho susedia, ktorí na neho reagovali v odstupom. Zo strany okolia, priateľov, či známych musel čeliť negatívnym vyjadreniam a prejavom, pričom sa jeho okolie k nemu začalo správať so zvýšenou opatrnosťou, chladne, s odstupom a opovrhovaním.

32. Nie je dôvodná ani odvolacia námietka žalovanej o neexistencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím vydaným dňa 30. 11. 2006, a vyššie uvedenou ujmu na strane žalobcu. Nemožno totiž bez ďalšieho dospieť k výkladu a cotrario, že ak bolo voči žalobcovi vedené aj iné trestné stíhanie, či iné trestné stíhania, potom je nutné dospieť k záveru, že trestné stíhanie, ktoré bolo ukončené oslobodením žalobcu spod obžaloby, nie je v príčinnej súvislosti so zásahom do jeho osobných práv a nemalo vplyv na uplatnenie žalobcu v priebehu trvania tohto nezákonného trestného stíhania v rodinnom, verejnom a spoločenskom živote. Vo vzťahu k uvedenému okresný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na základe dostatočne zisteného skutkového stavu dospel k správny skutkovým a právny záverom, preto odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v bode 32 v celom rozsahu.

33. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom okresného súdu o ustálení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzajúc zo skutkových a právnych záverov uvedených v napadnutom rozhodnutí, a to v bodoch 33. až 40., na ktoré odkazuje. Súd prvej inštancie správne prihliadol aj na okolnosti, za ktorých došlo k incidentu, z ktorého bolo vyvodené trestné konanie voči žalobcovi.

34. Pri rozhodovaní o konkrétnej výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu bolo potrebné rešpektovať aj závery súdnej praxe, podľa ktorých hoci výšku nemajetkovej náhrady súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú; určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti; súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu

nepriaznivých následkov vzniknutých navrhovateľovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine, spoločnosti a podobne (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 12.12.2012; pre kritériá určenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pozri aj Kerecman, P.: Náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním, ktoré skončilo inak než právoplatným odsúdením 2. časť; Justičná revue č. 10/2014, str. 1169-1196).

35. Pri ustálení výšky náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd dôvodne prihliadal na tú skutočnosť, že u žalobcu nešlo o bezúhonnú osobu, nakoľko žalobca čelil aj iným trestným konaniam, v ktorých bol v rozhodnom období uznaný vinným, keď práve z tohto dôvodu došlo k zníženiu náhrady nemajetkovej ujmy v porovnaní s právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy otcovi žalobcu ako spoluobvinenému za rovnaký skutok, ktorého sa mal dopustiť žalobca. V tejto súvislosti preto i odvolací súd poukazuje na princíp právnej istoty, ak existuje právoplatné rozhodnutie súdu týkajúce sa odškodnenia za rovnaké trestné stíhanie (za spolupáchateľstvo, porušovanie domovej slobody a za ublíženie na zdraví), nakoľko súd vychádzal z tých istých finančných východísk, ktoré však upravil a následne ponížil výšku náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na osobu žalobcu, ktoré okolnosti konštatoval okresný súd v bode 35. napadnutého rozhodnutia ako aj tú skutočnosť, že k zníženiu zákaziek v súvislosti s podnikateľskou činnosťou žalobcu nemohlo dôjsť v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním a následným konaním, v ktorom bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený, ak sa žalobca dopustil iných trestných konaní, pri výkone svojho podnikania ako stolár, a to trestného činu podvodu dňa 23.02.2007 a trestného činu sprenevery dňa 10.01.2009. K úbytku dodávok žalobcu došlo v súvislosti s páchaním tejto trestnej činnosti a nie trestným stíhaním, za ktoré požaduje odškodnenie. Okresný súd teda dôvodne považoval za spravodlivé, aby žalobca nebol odškodňovaný aj za poškodenie dobrej povesti, pretože žalobca vzhľadom na uvedenú trestnú minulosť nemohol disponovať dobrou povestou vo svojom odbore a nemožno vylúčiť ani vplyv ostatnej trestnej činnosti na jeho povest' a následne výkon trestu odňatia slobody.

36. Iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, preto odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu o tom, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je daný za správny, ak súčasne pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadol na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a pracoval ako aj závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení.

37. Danou problematikou sa zaoberal Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí z 31. júla 2012 sp.zn. 6 Cdo 37/2012, v ktorom dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnať sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach. Odvolací súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR zo 6. decembra 2006 sp.zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade C. proti Slovenskej republike. Okrem toho ESLP vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko). Okresný súd pri úvahách o určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na potrebu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím aj v kontexte s rozhodnutiami ESLP a rozhodol správne, ak žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.864,92 Eur, preto v tomto rozsahu odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil.

38. Výrok rozsudku, ktorým okresný súd vo zvyšku žalobu zamietol (výrok III.) odvolací súd zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1.864,92 € počnúc dňom 16. 03. 2013 až do zaplatenia a vo zvyšku nad priznaný úrok z omeškania rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil ako vecne správny s poukazom na dôvody v bodoch 33 až 35. Neprihliadol na námietku žalobcu o vade konania pred súdom prvej inštancie pre nedodržanie postupu v zmysle § 181 ods. 1,2 CSP, ak okresný súd svoje právne posúdenie pretavil do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, vo vzťahu ku ktorému využil žalobca právo na podanie opravného prostriedku a uvedenú vadu bolo možné odstrániť v odvolacom konaní.

39. Podľa § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

40. Odvolací súd konštatuje, že pokiaľ okresný súd zamietol žalobcovi nárok na úrok z omeškania z priznanej sumy s odôvodnením, že „žalovaná nemá povinnosť zaplatiť, keďže nemohla mať vedomosť o výške priznanej ujmy“, je rozhodnutie v tomto rozsahu za nesprávne, nakoľko vedomosť o výške priznanej ujmy nemožno pričítať na ľarchu žalobcu. Voči žalovanej si žalobca vrámci predbežného prerokovania uplatnil náhradu škody, ktorú mu žalovaná odmietla priznať, v celom rozsahu, k plneniu nedošlo ani čiastočne a dosiaľ zo strany žalovanej nedošlo voči žalobcovi ani k ospravedlneniu.

41. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

42. Úrok z omeškania tak v danom prípade má pôsobiť na štát, aby zodpovedne, riadne a včas posúdil a uspokojil nároky poškodeného a jednak pôsobiť ako sankcia za neuspokojenie opodstatnených nárokov poškodených, ktorí v dôsledku odmietavého postoja štátu boli nútení domáhať sa svojich nárokov krajnou formou, a to znamená súdnou žalobou (viď. aj stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky z 13.04.2011, Cpjn 206/2010, bod 10., v ktorom je konštatované, že poškodený má nárok na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty 6 mesiacov po tom, keď nárok na nárok na náhradu primeraného zadosťučinenia uplatnil postupom podľa zákona. Keďže štát má povinnosť v lehote 6 mesiacov nahradiť škodu odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil, potom márnym uplynutím tejto lehoty alebo v prípade, ak sa žiadosti o predbežné prerokovanie nevyhovie, nie je uplynutím lehoty určenej poškodeným pri uplatnení nároku, ocitá sa štát ako dlžník zo zodpovednostného záväzkového právneho vzťahu, v omeškaní a až odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty ho stíha povinnosť zaplatiť poškodenému tiež úrok z omeškania.

43. Charakter peňažného záväzku má totiž popri zmluvnom záväzku dlžníka i záväzok zo zodpovednosti za škodu ako aj za bezdôvodné obohatenie. Rovnaký charakter má teda i záväzok zo zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý s poukazom na subsidiárnu pôsobnosť Občianskeho zákonníka treba považovať za právny predpis súkromného práva. Žalovaná ako osoba zodpovedná za škodu sa dostala do omeškania obdobne ako škoda podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka nasledujúcim dňom po tom, ako bola vyzvaná na náhradu škodu s prihliadnutím na 6-mesačnú lehotu na plnenie vyplývajúcu zo zákona č. 514/2003 Z. z..

44. Na záver odvolací súd pristúpil k prieskumu rozhodnutia okresného súdu o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, a aj z dôvodu zrozumiteľnosti rozhodnutia posudzoval trovy konania zvlášť o náhradu škody (ktoré konanie nebolo predmetom odvolacieho konania) ako aj konania o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, o ktorých nárokoch je možné rozhodovať aj v samostatných konaniach. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania týkajúcej sa náhrady škody v rozsahu 25,76 %, a v poradí posledným výrokom rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15,28 % voči žalovanej. Okresný súd nesprávne a zmätočne zahrnul do pomeru úspechu a neúspechu aj otázku úroku z omeškania bez jeho kapitalizácie.

45. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. V konaní o náhradu škody sa žalobca domáhal tejto náhrady v rozsahu sumy 909,57 Eur s príslušenstvom. Úspech žalobcu je možné konštatovať v rozsahu 572,31 Eur, ktorá suma bola priznaná okresným súdom jeho v poradí prvým rozsudkom, v ktorom rozsahu rozhodnutie okresného súdu zostalo nedotknuté a vo zvyšku, v ktorom okresný súd rozsah náhrady škody voči žalovanej zamietol, bolo rozhodnutie okresného súdu potvrdené. Je teda zrejmé, že žalobca mal v konaní o náhradu škody úspech v rozsahu sumy 572,31 Eur (63 %) a neúspech v rozsahu sumy 337,64 Eur (37 %). Úspech žalobcu tak v konaní o náhradu škody predstavuje rozdiel úspechu a neúspechu, t. j. $63\% - 37\% = 26\%$, v ktorom rozsahu má žalobca nárok na ich náhradu voči žalovanému, o výške ktorých trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

47. Pokiaľ ide o konanie o náhradu nemajetkovej ujmy pred súdom prvej inštancie, žalobca dôvodne poukázal na skutočnosť, že v konečnom dôsledku závisí rozhodnutie od úvahy súdu. Hoci ustanovenie

§ 255 C.s.p. neobsahuje obdobné ustanovenie ako Občiansky súdny poriadok platný a účinný do 30.06.2016 v zmysle § 142 ods. 3 tohto súdneho poriadku, podľa odborných výkladov (napr. Baricová in: Števeček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., Civilný sporový poriadok. Veľký komentár. Praha: C.H. Beck 2016, strana 926) zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. Odvolací súd aplikoval § 396 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a nakoniec v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Z tohto dôvodu odvolací súd uzatvára, že ak bolo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch dané úvahou súdu, tak aj v prípade, keď mal žalobca formálne úspech len čiastočný prichádza do úvahy plná náhrada trov konania, v dôsledku čoho odvolací súd má za to, že žalobcovi vznikol v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v celom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu, a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. (viď. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017).

48. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd aplikujúc § 255 ods. 1 C.s.p., ak odvolanie podal žalobca aj žalovaná. Ani jedna zo strán nebola v odvolacom konaní úspešná, preto súd náhradu trov odvolacieho konania žiadnej zo strán nepriznal. Pokiaľ ide o žalobcu, tento bol úspešný v rozsahu príslušenstva ako úroku z omeškania bez jeho kapitalizácie a pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, keďže príslušenstvo nebolo dosiaľ vyčíslené (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Obo/243/2007) .

49. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).